

Onderwerp

Mededeling Coronamonitor week 4 - 2021

Kern mededeling:

De COVID-19 monitor Flevoland bevat actuele informatie over de sociaaleconomische impact van de coronacrisis op Flevoland en over de maatregelen die de provincie heeft genomen.

Mededeling:

Vanaf 18 maart 2020 hebben wij uw Staten geïnformeerd over de sociaaleconomische effecten van de coronacrisis voor Flevoland. In de eerdere mededelingen is in beeld gebracht welke maatregelen de provincie heeft genomen om de negatieve effecten van de coronacrisis voor Flevoland te verzachten.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
COVID19-monitor - week 4 - 2021	2736496	ja

Ter inzage in de leeskamer

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
		Tot

Registratienummer

2720739

Datum

26 januari 2021

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

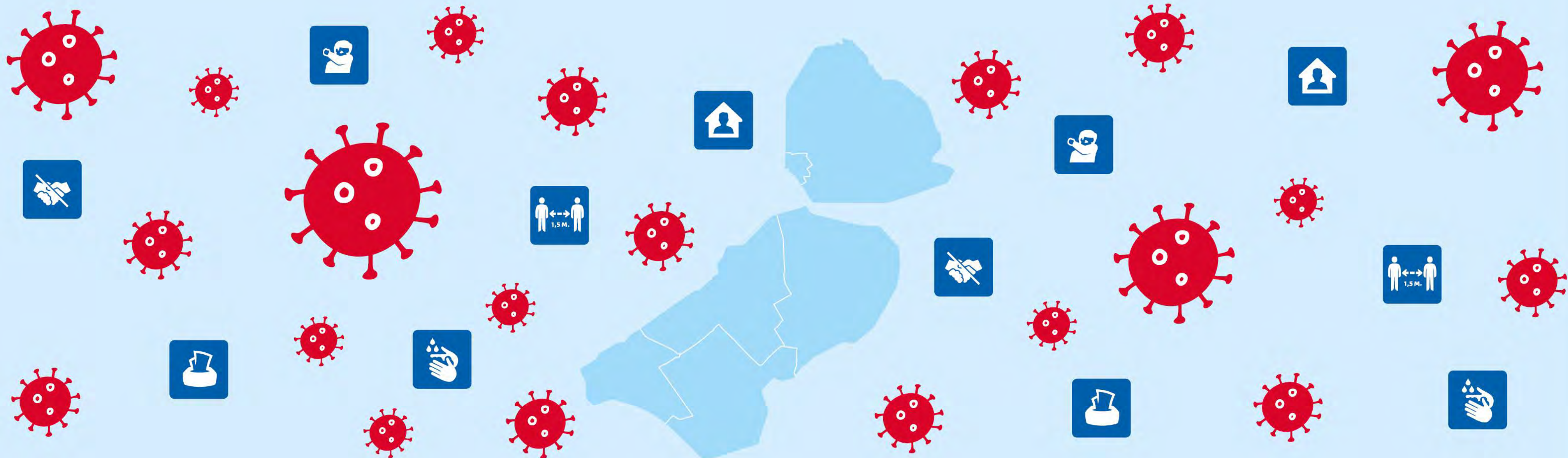
Portefeuillehouder

Fackeldey, J.A.

Ter kennisname aan PS en burgerleden

Corona Impact Monitor

Actueel beeld van de impact van het coronavirus in Flevoland

☰ INHOUDSOPGAVE

🏠 INLEIDING

🦠 CORONA IN FLEVOLAND

🩺 ZORG

🏛️ CULTUUR

⚽ RECREATIE, TOERISME & SPORT

📊 ECONOMISCHE IMPACT

🚌 MOBILITEIT

📍 GEBIEDSPROGRAMMA'S en
EUROPA

🚧 INFRASTRUCTURELE
PROJECTEN

📄 MAATREGELEN

💰 FINANCIËN

De coronacrisis is zeer ingrijpend en raakt iedereen. In Flevoland zijn - net als elders in Nederland en op de wereld - maatregelen getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan. Die maatregelen raken Flevolandse inwoners, bedrijven en instellingen diep en hebben grote invloed op veel sectoren waar de provincie (mede) een verantwoordelijkheid voor heeft. Daarom houden we zicht op die sectoren en houden we zicht op onze samenleving en de mensen die in Flevoland wonen en werken. Op die manier proberen we, samen met partners, hulp en ondersteuning te bieden aan mensen, instellingen en bedrijven die dat nodig hebben. Het zijn inspanningen die ongetwijfeld een lange adem vragen, omdat de effecten van deze crisis nog lang voelbaar en zichtbaar zullen zijn.

De dynamiek waarin wij nu met elkaar werken om deze coronacrisis het hoofd te bieden is groot. Nieuwe inzichten en aanvullende maatregelen, zowel nationaal, Europees en mondiaal, volgen elkaar in een hoog tempo op. Vanzelfsprekend zullen wij u regelmatig informeren over de impact van de crisis in onze provincie en over de maatregelen die wij nemen om de negatieve effecten voor Flevoland te beperken.

- Doel van deze monitor is het informeren van de samenleving en Provinciale Staten over de impact van de corona-crisis op Flevoland én informeren over de maatregelen die de provincie Flevoland treft om de gevolgen van de coronacrisis in Flevoland te verzachten.
- Disclaimer: voor deze monitor zijn we grotendeels afhankelijk van databronnen van anderen. Getracht is zoveel mogelijk actuele data op te nemen. Op het [Feitelijk Flevoland - COVID-19 Dashboard](#) worden beschikbare relevante indicatoren continu up-to-date gehouden.

Om duidelijk aan te geven waar de verschillen zitten tussen deze monitor en de vorige, zijn de geactualiseerde teksten aangegeven met een blauw tekstkader.

Corona in Flevoland

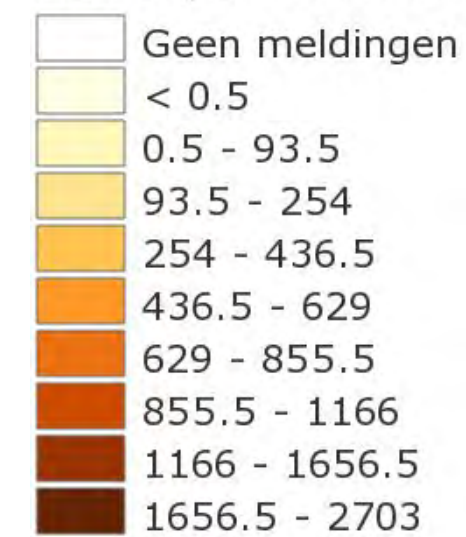
- Het aantal Flevolandse COVID-19 besmettingen en ziekenhuisopnamen ontwikkelen zich van dag tot dag. Omdat deze per dag verschillen en deze monitor bij publicatie waarschijnlijk weer verouderd is voor wat betreft deze data, is gekozen niet al deze cijfers in deze monitor op te nemen. De actuele cijfers per gemeente en provincie zijn via de volgende websites in te zien:

- [Feitelijk Flevoland - COVID-19 Dashboard](#)
- [Dashboard GGD Flevoland](#)
- [RIVM COVID-19 data](#)
- [ESRI NL COVID-19 Hub](#)
- [Corona dashboard Rijksoverheid](#)

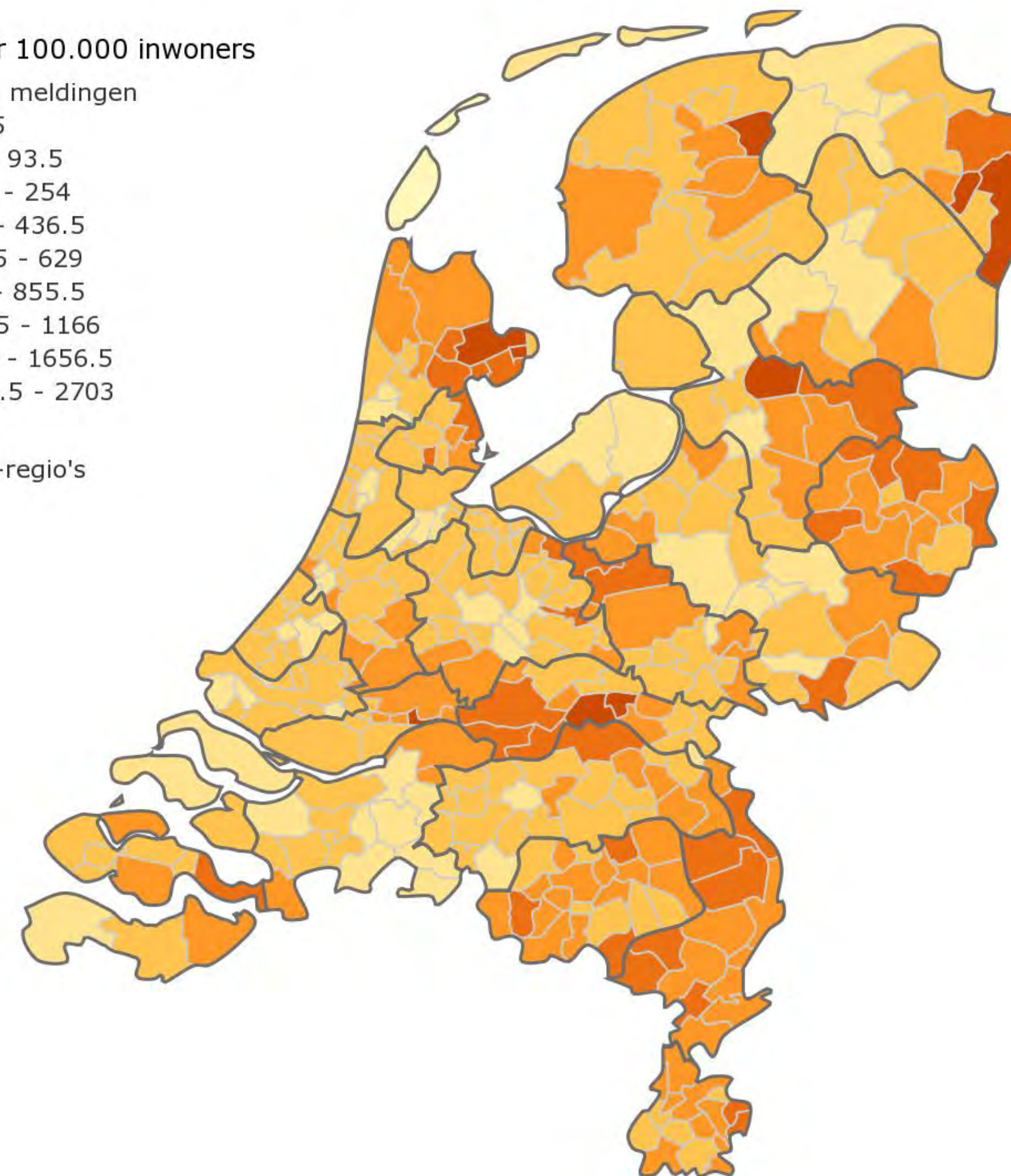
COVID-19 meldingen

Per gemeente van 13-jan-2021 t/m 26-jan-2021

Aantal per 100.000 inwoners

— GGD-regio's

RIVM

▪ Extra Handen voor de Zorg

In december heeft de Commissie Werken in de Zorg in opdracht van het ministerie van VWS teruggeblikt op de inzet van de netwerkorganisatie van Extra Handen voor de zorg. De conclusie was dat 10% van de aanmeldingen omgezet is in plaatsingen. Flevoland wijkt positief af van dit landelijke beeld. In de eerste golf zijn in Flevoland 547 mensen aangemeld. Ruim 200 mensen zijn om persoonlijke redenen afgehaakt, waren niet matchbaar om geografische redenen of zijn door het ontbreken van een zorgachtergrond direct in contact gebracht met het Rode Kruis. Van de resterende mensen zijn er 82 geplaatst. In Flevoland is in de eerste golf vrijwel direct een samenwerking gestart tussen zorgorganisaties, de GGD en CMO Flevoland, mede gericht op de beschikbaarheid van personeel. Landelijk heeft Extra Handen voor de Zorg haar werkwijze verbeterd met het oog op de tweede golf, van de Flevolandse ervaringen is daarbij dankbaar gebruik gemaakt. De minister van VWS spreekt in haar COVID-kamerbrief van 12 januari 2021 hierover ook haar waardering uit.

Het aanbod van mensen met een zorgachtergrond raakt ook in Flevoland langzaam uitgeput. Om toch nieuwe mensen te werven voor Extra handen is er in december een videoportret gemaakt van een inwoner van Flevoland die aan de slag is gegaan in de COVID-unit in Emmeloord. Het videoportret heeft online veel Flevolandse bereikt. Naast organisch bereik op Twitter en LinkedIn is er op Facebook ook een advertentie ingezet die in totaal 73.373 keer is gezien, met een uniek bereik van 9.346. Dit betekent dat ieder persoon binnen de doelgroep de advertentie gemiddeld bijna 8x heeft gezien in een looptijd van ongeveer 3 weken. Het leverde een aantal nieuwe aanmeldingen van kandidaten op, maar helaas te weinig om de grote tekorten in de regio op te lossen. In totaal zijn er sinds de tweede coronagolf 43 zorgmedewerkers uit Extra handen geplaatst bij zorgorganisaties in Flevoland. Overall hebben de campagnes van vorig jaar relatief veel matches opgeleverd, zelfs meer dan het landelijke gemiddelde. De verwachting is dat binnen een maand de druk op de COVID-centra weer groter wordt. Er wordt met een detacheringsbureau gekeken hoe deze opschaling uit te voeren.

Een andere route om de druk op de zorg tijdelijk te ontlasten is middels de 'coronabanen'. Coronabanen zijn banen waar geen of beperkte scholing voor nodig is, maar die wel belangrijke verlichting kunnen bieden in de werkdruk. Deze gesubsidieerde banen zijn bedoeld voor de tijdelijke, extra inzet van ondersteunend personeel. CMO Flevoland-Zowelwerk is momenteel aan het inventariseren hoeveel subsidieaanvragen er vanuit Flevoland gedaan gaan worden en hoe hierin samen kan worden opgetrokken.

Voor het vaccinatie programma worden ook mensen benaderd die zich via Extra Handen hebben aangemeld om bij te springen in de zorg. Zij worden ingezet wanneer de GGD de vaccinatielocaties opschaalt voor de volgende doelgroepen in het vaccinatieplan.

▪ Zorgbelang / Flevolandse Patiëntenfederatie

Er zijn verschillende meldingen binnengekomen bij het gezamenlijk meldpunt 'Zorg in coronatijd'. Vragen zijn opgelost en mensen zijn geholpen. Het meldpunt blijft ook voor de komende periode bereikbaar door te mailen naar info@flevolandsepatientenfederatie.nl of via het online formulier op www.flevolandsepatientenfederatie.nl

▪ De lessen van Extra Handen voor de Zorg in Actieer TV

De afgelopen maanden zijn veel (oud) zorgmedewerkers (tijdelijk) teruggegaan naar de zorg via 'Extra handen voor de zorg'. In een uitzending van Actieer TV, hoor je welke lessen daarbij geleerd zijn. [Bekijk hier de aflevering](#)

- Gedeputeerde Cultuur Michiel Rijsberman vertegenwoordigt in de bestuurlijke Taskforce Covid-19 Cultuur, het Interprovinciaal Overleg (IPO, koepel van provincies). De Taskforce - waarin o.a. ook het ministerie van OCW, de VNG, de Rijksfondsen en het culturele veld zijn vertegenwoordigd - overlegt regelmatig over de gevolgen van de coronacrisis voor de culturele sector en hoe deze beperkt kunnen worden.
- Gedeputeerde Staten (GS) hebben in juni besloten tot het instellen van subsidies om de gevolgen van de coronacrisis voor de culturele infrastructuur in Flevoland zoveel mogelijk te beperken. Hiervoor is een bedrag van € 965.000 beschikbaar uit het Corona noodfonds (waarvan 50.000 euro voor proceskosten).
 - Voor (film)theaters en musea is 500.000 euro beschikbaar, onder de voorwaarde dat de gemeente eenzelfde bedrag bijdraagt om coronaschade te beperken.
 - Culturele instellingen die in deze beleidsperiode al provinciale subsidie ontvangen, kunnen een bijdrage van maximaal 25.000 euro aanvragen voor kosten die noodzakelijk zijn om artistieke producties aan te passen vanwege coronamaatregelen. Hiervoor is in totaal 150.000 euro beschikbaar.
 - Amateurkunstverenigingen kunnen een aanvraag doen van maximaal 2.500 euro voor aanpassingen in verband met de 1,5 meter afstand maatregel. Hiervoor is in totaal 50.000 euro beschikbaar.
 - Voor museum Batavialand en (film)theaters ontstond door de gemeentelijke en/of provinciale cofinanciering de mogelijkheid om ook rijksfinanciering aan te vragen. De aanvragen van theater Agora (Lelystad) en KAF (Almere) zijn gehonoreerd door het Fonds Podiumkunsten. De aanvraag van museum Batavialand is gehonoreerd door het Mondriaanfonds. De provincie co-financiert deze bijdrage aan Erfgoedpark Batavialand met een bedrag van € 215.000 euro uit het Corona noodfonds.
- [Eind 2020 is ruim € 500.000 uit het budget geput dat in het Corona noodfonds beschikbaar is voor Flevolandse culturele instellingen.](#)
- In november 2020 heeft de minister van OCW een brief aan de Tweede Kamer gestuurd over de uitwerking van de maatregelen van het tweede steunpakket. [Het gaat om € 414 miljoen voor zowel instellingen die al rijkssubsidie krijgen als instellingen met gemeentelijke subsidie.](#) De minister stelt in 2021 in totaal € 150 miljoen beschikbaar om gemeenten in staat te stellen de lokale culturele instellingen en voorzieningen te ondersteunen. De Flevolandse gemeenten krijgen in totaal € 3,26 miljoen. Zie voor nadere toelichting en de verdeling over de gemeenten het bericht van Omroep Flevoland: [Omroep Flevoland - Nieuws - Miljoenensteun voor culturele en creatieve sector](#) Deze extra gelden zijn een vervolg op het eerste steunpakket voor cultuur in 2020 van € 48,5 miljoen matchingsubsidie voor de ondersteuning van regionale musea, (pop)podia en (film)theaters. Daarnaast hebben gemeenten en provincies in 2020 aanvullende middelen gekregen: tweemaal € 60 miljoen voor gemeenten en eenmalig € 8 miljoen voor provincies voor de compensatie van inkomstenderving. Flevoland kan hiervan ruim € 800.000 tegemoet zien.
- [In 2021 komen ook weer COVID-regelingen beschikbaar voor cultuur.](#)

- De vrijetijdseconomie wordt bijzonder hard geraakt door de beperkende voorwaarden in het kader van het Coronavirus, en dit kwam ook tot uiting in de schattingen van de eerder verschenen [Economische Impactanalyse Flevoland](#). Er is sprake van omzetverlies door gehele sluiting mede door de contactrijke activiteiten die plaatsvinden zowel in verblijf als vermaak.

Uit twee peilingen (juli/november) die gedaan zijn onder de ondernemers uit de vrijetijdsector in Flevoland is het volgende naar voren gekomen:

- De prognose van de jaaronzet werd voor 2020 tov 2019 hoger ingeschaald. Afgezien van de zomerperiode die voor een deel van de sector goed (of zelfs beter was) zijn er door de meeste bedrijven verliezen geleden.
- De logiesector werd het hardst geraakt (m.n. hotels en groepsaccommodaties), met een omzetverlies in het tweede kwartaal van -55,6% en in vierde kwartaal -51,3%. Voor de jaaronzet van de logiesector schrijft men in de logiesector een verlies van -20%.
- De dag-recreatieve voorzieningen laten een iets gunstiger beeld zien, vooral door een goed derde kwartaal.
- Knelpunten m.b.t. liquiditeit komen vooral door uitblijven boekingen, het uitblijven van aanbetalingen door weinig boekingen en de wetenschap van openstaande vouchers van 2020 die geïnd worden in 2021 (waardoor dat geen omzet brengt, maar wel bezetting).
- Personeelsinzet is in alle sectoren gedaald. Met name de horeca, een flinke teruggang in het aantal parttimebanen. Ook de seizoensgebonden banen kenden een grote terugval bij musea, jachthavens (Overige). Bij een enkel bedrijf is er tijdens het jaar sprake geweest van een tekort aan personeel. Tot einde 2020 is er nog maar beperkt sprake van het ontslaan van mensen, dit omdat door de landelijke regelingen nog enigszins ruimte is en men het personeel uit loyaliteit wil behouden.
- Een groot deel van de ondernemingen hadden in 2020 investeringen gepland staan. Hiervan is zo'n 65,2 % niet doorgegaan en daarvan zegt driekwart dat dit te maken heeft met de coronacrisis. Er zijn een aantal investeringen doorgegaan (35%) maar hiervan is een behoorlijk deel gedaan

om te kunnen voldoen aan de 1,5 meter samenleving.

- Ondernemers worden in de coronacrisis zwaar beproefd. Dit vraagt ook creativiteit om het voortbestaan van het bedrijf te borgen. Voor 2021 geven de ondernemers aan dat het vinden van een nieuwe markt/doelgroep de belangrijkste kans voor 2021.
- Ondernemers voelen zich geremd in het nemen van beslissingen door onduidelijkheid, onzekerheid over wanneer er wel weer iets kan en het ontbreken van beschikbare financiën.
- Ondernemers melden dat de 1,5 meter richtlijnen beperkingen opleveren. Verlies aan capaciteit door de invulling van de ruimte en de beperking van groepsmaat is het grootste knelpunt. De bestaanszekerheid voor bedrijven werd einde 2020 nog door bedrijven gezien als geborgd. Onzekerheid neemt sterk toe wanneer de 1,5 meter samenleving duurt tot de zomer van 2021.
- De TOGS en NOW regelingen zijn de meest gebruikte ondernemersmaatregelen van de overheid. Knelpunten bij de regelingen (algemeen) is het niet in aanmerking komen voor een bepaalde regeling en het uitgekeerde bedrag (bijvoorbeeld door het drempelbedrag) niet toereikend is. Uiteindelijk denken ondernemers in de toekomst hun eigen vermogen (nog meer)aan te moeten aanspreken.
- Ondernemers geven aan behoefte te hebben aan advies bij het omvormen van de bedrijfsactiviteiten, het zoeken van nieuwe markt en promotie, advies bij benutten van kansen en mogelijke extra financiële regelingen.

Provincie Flevoland heeft aan Visit Flevoland en Horizon Flevoland gevraagd om op basis van deze inzichten en het huidige gebruik van diverse instrumentaria vanuit het Economische Programma om te komen met een analyse.

Recreatie, toerisme en sport

- Bijdrage noodfonds “Gastvrijheidssector”: Gedeputeerde Staten hebben ‘Nadere regels subsidiëring Covid 19 maatregelen Flevolandse ondernemingen gastvrijheidssector’ vastgesteld. Hiermee wordt het voor Flevolandse MKB ondernemingen in de gastvrijheidssector mogelijk om bij Gedeputeerde Staten subsidie aan te vragen voor het herinrichten van hun onderneming aan de anderhalve-meter-economie. Door deze herinrichting kunnen zij op een verantwoorde wijze de bedrijfsactiviteiten uitvoeren en inwoners en gasten buiten Flevoland ontvangen. [De regeling was tot 1 december 2020 open. De laatste aanvragen zijn in behandeling en er wordt een evaluatie voorbereid.](#)
- Er is onder regie van het Ministerie EZK een landelijke Taskforce Gastvrijheidssector opgezet met als doel de samenwerking tussen verschillende partijen te versterken. Deze Taskforce benoemt gezamenlijke doelen (korte en (middel)lange termijn) voor de gastvrijheidssector en voert concrete acties in samenwerking uit. De volgende partijen zijn bestuurlijk vertegenwoordigd in de landelijke Taskforce Gastvrijheidssector: EZK, IPO, VNG, NBTC, Gastvrij Nederland, HISWA RECRON, KHN, De Club van Elf en CELTH. Naast allerlei korte termijn acties wordt ingezet op de herijking van de Actieagenda Bestemming Nederland 2030. [Deze is gereed in februari 2021.](#)
- In samenwerking met Provincie Gelderland, Friesland, Overijssel en Utrecht en Gastvrije Randmeren zijn verschillende bestuurlijk gesprekken geweest met aanbieders Varend Erfgoed (Bruine Vloot/botterschepen) over de gevolgen van de COVID-19-crisis voor deze sector. Er is door de regering inmiddels 15 miljoen euro toegezegd aan de ‘bruine vloot’. [Ook wordt er in gezamenlijkheid \(provinciale en lokale overheden\) een startnotitie geschreven hoe Varend Erfgoed onderdeel kan worden van de \(inter\)nationale marketingstrategie \(onder leiding van NBTC\).](#)
- In samenwerking met Horizon Flevoland en Visit Flevoland wordt nader invulling gegeven hoe de bestaande voucherregeling (Horizon Flevoland) gericht in te gaan zetten voor de vrijetijdssector om toeristische ondernemers te ondersteunen bij het verkennen van nieuwe verdienmodellen.
- Er is een online vrijetijdscongres georganiseerd door Visit Flevoland BV op 9 december 2020. Deze stond in het teken van de COVID-19 actualiteit en er is gesproken over het perspectief en kansen die er liggen om te bouwen aan het herstel van de van de gastvrijheidssector van Flevoland. [Terugkijken kan via: Vrijetijdscongres Flevoland | Visit Flevoland](#)
- De herstelcampagne die deze winter is ingezet door Visit Flevoland vraagt extra aandacht voor de bestemming Flevoland. De campagne draait op dit moment nog bij diverse Nederlandse (online) media. De campagne moet bij dragen aan blijvende zichtbaarheid van de Flevolandse ondernemers en het herstel van de vrijetijdssector.
- Met het platform inflevoland.nl wordt Flevoland gepromoot als regio om te wonen, werken of ondernemen. Er is in december 2020 een online campagne gestart: ‘Flevoland: Duidelijk anders’. Met deze pay-off en de campagne gaat Flevoland het komende kwartaal met name in de Randstad op zoek naar nieuwe inwoners en ondernemers. Meer informatie: [Toekomst in Flevoland | Provincie Flevoland](#)

Recreatie, toerisme en sport

- De volle linie van sport- en bewegsector is in 2020 grotendeels stil gevallen. Onder andere trainingen, competities, sportevenementen, sportscholen, zwemlessen, talentprogramma's, bewegingsonderwijs; slechts de jeugd kan nog beperkt bewegen in georganiseerd verband.
- Sportsector is in overleg met het Rijk voor uitbreiding van de reeds toegezegde financiële ondersteuning.
- Er is een landelijk kennisconsortium Sport en Corona, alle landelijke kennis aangaande Corona en sport wordt hier centraal aangeboden op de website <https://www.allesoversport.nl/sport-en-corona/>.
- Herstel van de sportsector alsook van de diverse gezondheidseffecten kan voor een deel pas plaatsvinden nadat er weer georganiseerd gesport en bewogen mag worden.
 - Volksgezondheid: Sport- en beweegdeelname van Nederlanders is sterk afgenomen. Bijna 30% van de volwassenen beweegt minder.
 - Volksgezondheid: Kwetsbare groepen zijn hard geraakt en er zijn opvallende verschillen naar leeftijd waarneembaar. Kinderen in de basisschoolleeftijd hebben in april 2020 een enorme terugval in sport- en beweegactiviteit laten zien (50%), veel meer dan kinderen in de middelbare schoolleeftijd (15%).
 - Volksgezondheid: Gezondheidseffecten als gevolg van afgenomen sport- en beweegdeelname zullen later zichtbaar worden (overgewicht, inactiviteit, etc.). Als ook de moeilijkheid om kwetsbare groepen wederom aan het bewegen te krijgen.
 - Achteruitgang van mentaal en fysiek welbevinden als gevolg van afgenomen sport- en beweeggedrag.
 - Financiën: De voorlopige inkomstenderving voor de sportsector tot 1 augustus 2020 wordt geschat op ruim 1,5 miljard euro. De 2^e lockdown zal dit verder doen verhogen. Met name de commerciële sportsector (sportscholen, sportevenementen en toeleveranciers) krijgt harde klappen.
 - Verwachting is dat op termijn financiële vraagstukken zullen ontstaan rondom exploitatie- en onderhoud sportaccommodaties en voorzieningen.
- Gedeputeerde Staten hebben in december 2020 Sportservice Flevoland opdracht gegeven tot uitvoering van een ondersteuningspakket Sport & Corona Flevoland met de looptijd van 2 jaar. Dit eenmalige steunpakket met een omvang van ca. € 275.000,- is gericht op activiteitsniveau van sportaanbieders en organisaties van (lokale) sportmanifestaties en/of sportevenementen in Flevoland. De uitvoering van de ondersteuning start in maart 2021.
- Een mogelijke 'avondklok' zal impliceren dat er 's avonds niet meer individueel bewogen en gesport kan worden. Volgens landelijke sportkoepel NOC*NSF en grootste sportbond KNVB (voetbal) zal dit 'desastreus' zijn. Verwachting is dat dit gebrek aan beweging en sport gezondheids-, mentale- en sociaal-maatschappelijke gevolgen zal hebben.

Economische impact

- Om zicht te houden op de gevolgen van de crisis voor de ondernemers in Flevoland is voor de tweede keer een ondernemerspanel georganiseerd. De uitkomsten van de twee ondernemerspanels zijn te vinden op: <https://www.flevolandwerkt.info/Nieuws/1775497.aspx?t=Onderzoek-gevolgen-coronaFlevolandse-ondernemers-ontzien-kwetsbare-werknemers>.
- MKB-deal: De provincie Flevoland heeft samen met 27 partners een aanvraag voor een MKB-deal ingediend bij het ministerie van EZK. Op 26 november 2020 heeft staatssecretaris Mona Keijzer bekend gemaakt dat de aanvraag gehonoreerd is en heeft zij hiervoor een convenant met Flevoland ondertekend. De deal richt zich specifiek op het kleine MKB (2-10 personen). De komende periode wordt een MKB Schakelteam Flevoland ingericht dat de ondernemers gaat ondersteunen en adviseren bij hun (crisis)vraagstukken.
- Door de crisis is een deel van de beroepsbevolking in Flevoland zijn/haar baan kwijtgeraakt. Tegelijkertijd is er in de zorg, techniek en logistiek een tekort aan personeel. Vanuit het Corona Noodfonds is een budget van € 1.000.000 beschikbaar gesteld voor een in te richten Flevolands scholingsfonds. Met diverse partners, waaronder de onderwijsinstellingen, de gemeenten, UWV, Regionaal Werkbedrijf Flevoland wordt op dit moment gewerkt aan voorstellen voor concrete maatregelen die in het kader van het Flevolands scholingsfonds uitgevoerd kunnen worden.
- Bijdrage noodfonds “Afdekking Corona overbruggingslening Horizon”: De Corona-crisis treft het Flevolandse bedrijfsleven hard. De maatregelen vanuit het Rijk zijn helaas niet altijd afdoende om bepaalde categorieën mkb-ondernemingen te blijven helpen. De verwachting is dat in het komende half jaar vooral het, in de kern gezonde, innovatieve mkb en scale-ups zonder bancaire financiering, dat tot op heden heeft kunnen interen op hun laatste reserves, liquiditeitsproblemen zullen krijgen. De huidige Rijksmaatregelen zullen juist voor deze categorie ondernemers, die een belangrijke ruggengraat vormen van de Flevolandse economie, niet meer voorzien in hun acute liquiditeitsbehoefte, m.n. voor financieringsbehoeften van boven de € 50.000. Gedeputeerde Staten is

voornemens om een subsidie in de vorm van een lening van € 1.500.000 te verstrekken aan de Aanjager B.V. (100% dochter van Horizon) waarmee deze onderneming Corona overbruggingsleningen kan verstrekken aan Flevolandse mkb-ondernemingen. De verwachting is dat het gros van de aanvragen tussen de € 50.000 en de € 150.000 zullen zitten. Een risicoreservering van €375.000 voor het gedeeltelijk afdekken van het risico op oninbare leningen komt ten laste van het €4.000.000 [Noodfonds Corona](#). [De periode om leningen aan ondernemers te verstrekken vanuit het fonds wordt verlengd tot en met 30 juni 2021, daarbij aansluitend bij de verlenging van het tijdelijke staatssteunkader voor COVID-19-maatregelen door de Europese Commissie.](#)

Economische impact

- Het ministerie van EZK heeft in nauwe samenwerking met de ROM's een nieuwe leningsfaciliteit opgezet: de corona overbruggingslening (COL). EZK stelt een eerste tranche van €100 miljoen ter beschikking voor heel Nederland. Verdeeld naar bruto regionaal product betekent dat €1,8 miljoen voor Flevoland. Deze middelen zijn bedoeld voor non-bancair gefinancierde bedrijven (start-ups, scale-ups en innovatief MKB) die in de kern gezond zijn en die door corona in acute cashflow problemen zijn gekomen. ZZP-ers, horeca, verblijfstoerisme, vastgoed en retail zijn uitgesloten. Voor hen staat de weg naar de banken (BMKB) en Qredits open. Horizon geeft voor Flevoland uitvoering aan de COL. De uitvoering vindt plaats in samenwerking met TechLeap en InvestNL. [Tot 21 januari had Horizon 24 aanvragen van Flevolandse startups, scale-ups en innovatieve mkb'ers ontvangen. Het totaal aangevraagd bedrag van ontvankelijke aanvragen bedraagt €10.403.683¹.](#)
- De twaalf provincies hebben gezamenlijk (in IPO-verband) een Herstelplan Regionale Economie opgesteld. Met dit herstelplan roepen de provincie het Rijk op om gezamenlijk te investeren in vijf prioriteiten:
 1. Organiseren van groeivermogen in de regio's.
 2. Behoud en inzetbaarheid van talent (Human Capital).
 3. Stimuleren van innovatie van de economie.
 4. Versterken van de grote transitie's.
 5. Vaart maken met de uitvoering van EU-middelen voor Coronaherstel.

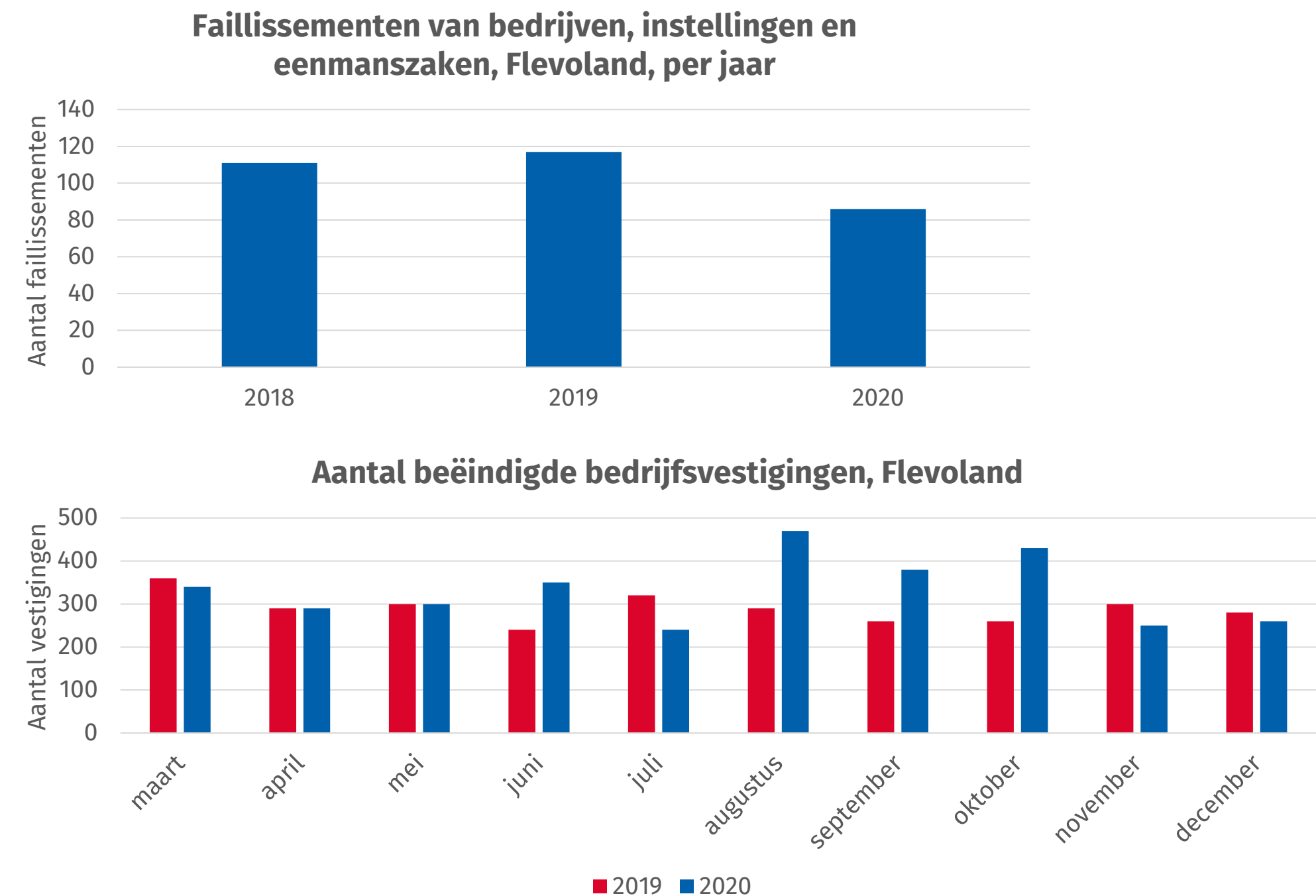
Meer informatie is te vinden via: <https://nieuws.ipo.nl/herstel-en-versnel>
- Het Schakelteam Techniek Flevoland heeft flinke stappen gemaakt. De accounthouders van de deelnemende organisaties zijn nauw samen gaan werken en bespreken met elkaar tweewekelijks de technische arbeidsmarkt (vacatures, aanbod, casuïstiek etc.) en het Schakelteam heeft een plan opgesteld "Kansen voor iedereen op de technische arbeidsmarkt in Flevoland". Voor de uitvoering van dit plan is een aanvraag gedaan bij het Flevolands scholingsfonds.

Economische impact

- In de ontwikkeling van het aantal faillissementen van bedrijven en instellingen in Flevoland is nog geen duidelijk effect van de coronacrisis waarneembaar. Integendeel: in 2020 lag het totaal aantal faillissementen op een lager niveau dan eerdere jaren. Ten opzichte van 2019 was er sprake van een daling van ruim 26%. Een kanttekening bij deze data is dat het hier gaat om bedrijven, instellingen en eenmanszaken die door de rechter in staat van faillissement zijn verklaard. Opheffingen zijn niet in deze cijfers inbegrepen, en tussen de aanvraag en het uitspreken van een faillissement kunnen enkele weken zitten¹.
- Faillissementen betreffen slechts een gedeelte van het aantal bedrijven dat stopt. Via LISA-data over de maandelijkse bedrijvendynamiek is te zien dat het aantal bedrijfsbeëindigingen in augustus, september en oktober elke maand op een hoger niveau lag dan in dezelfde maanden in 2019, maar dat er in de laatste maanden van 2020 juist minder beëindigingen waren dan een jaar eerder². Anders dan bij faillissementen, zien we dat over heel 2020 het aantal beëindigde bedrijfsvestigingen met ruim 12% toenam ten opzichte van het jaar 2019.

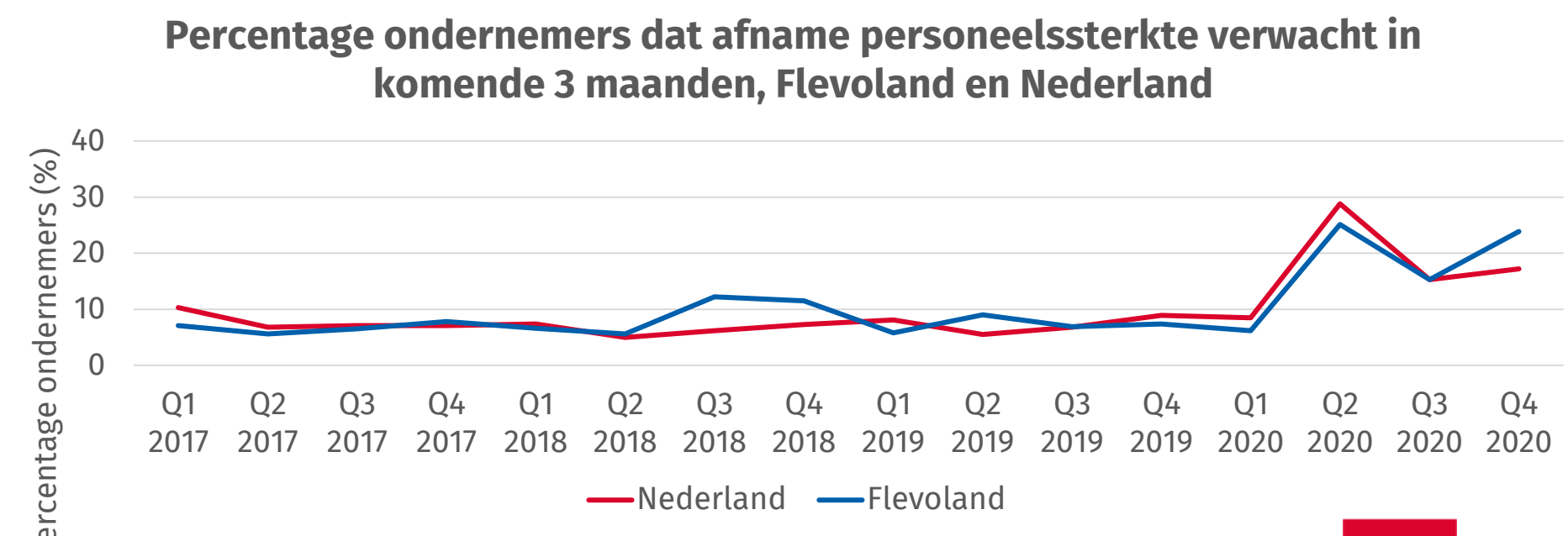
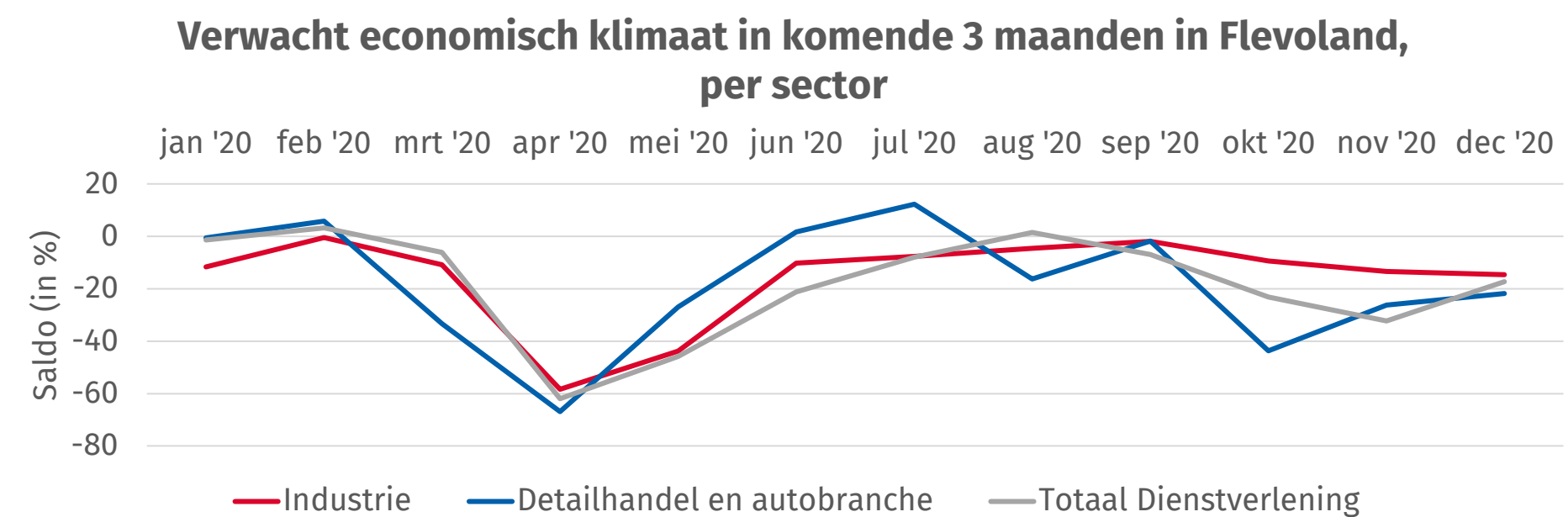
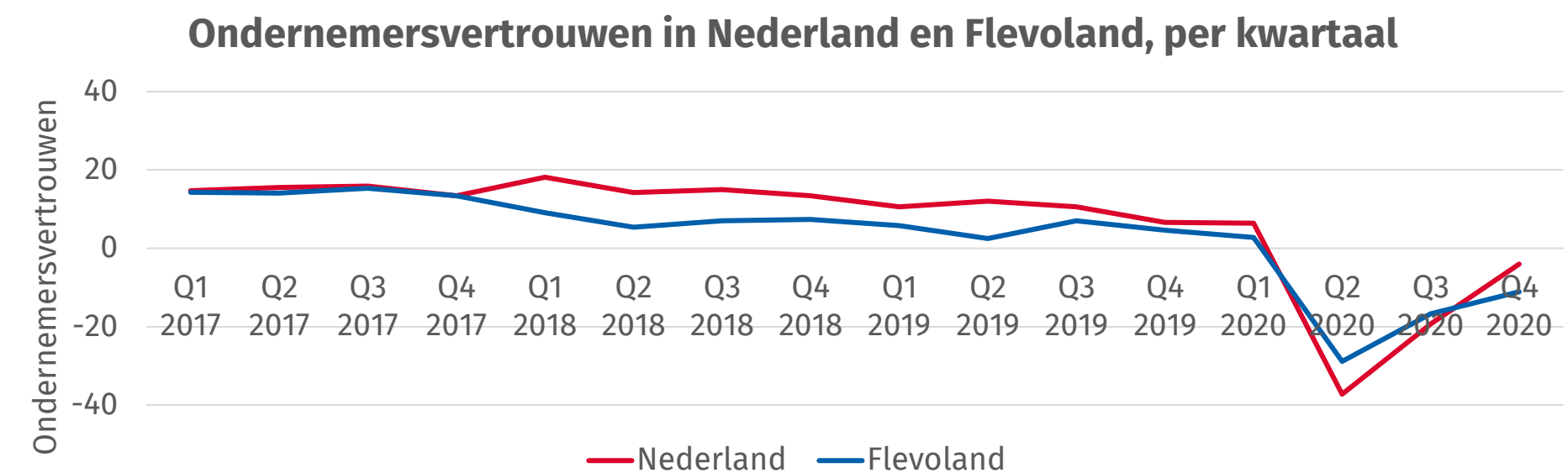
Als we kijken naar het aantal nieuw gestarte bedrijfsvestigingen in Flevoland, zien we dat het totale aantal nieuw ingeschreven bedrijfsvestigingen in heel 2020 min of meer op hetzelfde niveau lag als in 2019: 6.030 inschrijvingen (2020) om 5.970 (2019). Na een forse afname van het aantal nieuw gestarte bedrijfsvestigingen in april en mei 2020 – als gevolg van de eerste lockdown – lag het aantal nieuw ingeschreven vestigingen sinds juli maandelijks op een hoger peil ligt dan in dezelfde maanden in 2019, met uitzondering van de maand oktober. Een groot deel van de nieuw ingeschreven bedrijfsvestigingen betreft ZZP'ers.

Economische impact

- Het vertrouwen van het bedrijfsleven is een belangrijke graadmeter voor de economische stemming op dit moment. Als we kijken naar het ondernemersvertrouwen in Flevoland zien we dat ondernemers in het vierde kwartaal van 2020 ten opzichte van eerder dit jaar weer wat optimistischer zijn over de economie, al is het saldo nog steeds negatief. Dit betekent dat Flevolandse ondernemers gemiddeld gezien nog steeds pessimistisch zijn, maar dat er sprake is van een verbetering ten opzichte van het tweede en derde kwartaal van 2020¹. Hierbij moet worden aangetekend dat de meting begin oktober is uitgevoerd, grotendeels voorafgaand aan de aangescherpte coronamaatregelen. In het tweede kwartaal was er sprake van een vrije val van het ondernemersvertrouwen. In het vierde kwartaal zijn ondernemers in Flevoland iets pessimistischer dan gemiddeld in Nederland.
- Als we het sectorbeeld in Flevoland bekijken, zien we dat de verwachtingen over het economische klimaat vanaf oktober in zowel de industrie, de detailhandel en de dienstverlening verslechteren². Vooral in de detailhandel is men sinds september flink pessimistischer. In de maand december is er sprake van een lichte verbetering in de dienstverlening en de detailhandel. Na de enorme dip tijdens de eerste lockdown zagen we in alle sectoren de verwachtingen steeds positiever worden richting de zomer, en in de zomer stabiliseerde dit beeld zich.
- Na de aangescherpte coronamaatregelen in oktober zijn ondernemers in Flevoland in het vierde kwartaal van 2020 weer wat pessimistischer over de ontwikkeling van hun personeelsbestand³. Bijna 24% van de Flevolandse ondernemers verwacht een afname van het personeelsbestand in de komende 3 maanden. Dit percentage is min of meer vergelijkbaar met het percentage in het tweede kwartaal, toen 25% van de ondernemers als gevolg van de eerste gedeeltelijke lockdown een afname van het personeelsbestand verwachtte. In de zomer liep dit terug tot 15%. Tijdens de laatste meting vóór de corona-uitbraak verwachtte slechts 6% een afname. In het vierde kwartaal zijn Flevolandse ondernemers gemiddeld gezien iets negatiever over de ontwikkeling van hun personeelsbestand dan elders in Nederland.

Overigens geeft in dezelfde enquête 15% van de Flevolandse ondernemers aan personeelstekorten te ervaren, die hen belemmeren verder te groeien. Dit wijst erop dat er in bepaalde sectoren nog steeds tekorten zijn.

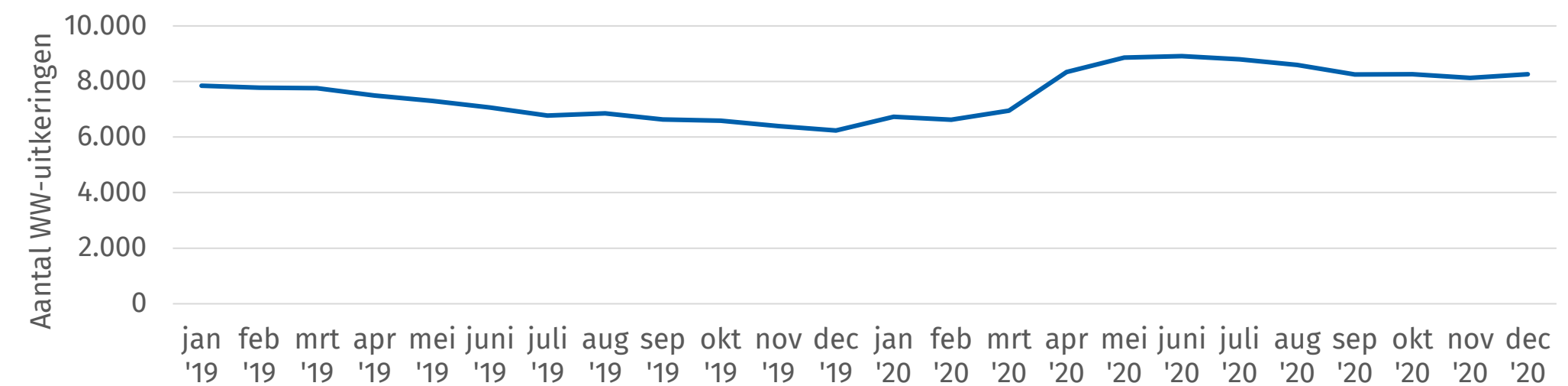
Economische impact

- Het aantal toegekende WW-uitkeringen in Flevoland is in december weer iets toegenomen ten opzichte van de vorige maand. In Flevoland telde UWV in december 8.256 WW-uitkeringen¹. Dit is een stijging van 1,6% ten opzichte van november. Landelijk steeg het aantal WW-uitkeringen ook licht. Met deze stijging blijft het aantal WW-uitkeringen in Flevoland in de afgelopen maanden licht schommelen (lichte stijging oktober, daling november), nadat we in het voorjaar een substantiële toename zagen. In vergelijking met vorig jaar steeg het aantal WW-uitkeringen in Flevoland met 2.021, ofwel 32,4%. In heel Nederland was de toename afgelopen jaar 27,8%.

De grootste toename van het aantal WW-uitkeringen zat met een stijging van 10% in december in de sector horeca en catering (+66 uitkeringen). De toename van het aantal WW-uitkeringen in de landbouw, groenvoorziening en visserij was procentueel weliswaar hoger (+20%), maar hier ging het om een stijging in absolute zin van 11 WW-uitkeringen. Ook in de vervoer en logistiek steeg het aantal WW-uitkeringen met 7,7% (+36). Tot slot valt de stijging van het aantal WW-uitkeringen in de voeding- en genotmiddelenindustrie op. In totaal 23 nieuwe uitkeringen zorgden voor een toename van ruim 12%. Dalingen zijn zichtbaar in sectoren als onderwijs (-9,9%), het bank- en verzekeringswezen (-4,4%) en de overige commerciële dienstverlening (-2%). Vanwege de relatief kleine omvang van met name de eerste twee sectoren ging het hier in absolute zin echter vaak om kleine aantallen.

- Als we kijken naar het beeld per gemeente, zien we in de meeste Flevolandse gemeenten een toename van het aantal WW-uitkeringen in december, met uitzondering van de gemeente Noordoostpolder². Wanneer we de stand van december 2020 vergelijken met de stand van december 2019 zien we dat het aantal WW-uitkeringen in alle Flevolandse gemeenten is gegroeid, maar dat er wel verschillen zitten in de mate van groei. Vooral in Almere heeft een forse toename plaatsgevonden van het aantal WW-uitkeringen ten opzichte van vorige jaar: +41,2%, ofwel een toename van ruim 1.400 uitkeringen. Ook in Urk was de relatieve groei hoog (ruim 59%), maar in absolute zin gaat het om kleinere aantallen.

Aantal lopende WW-uitkeringen, Flevoland

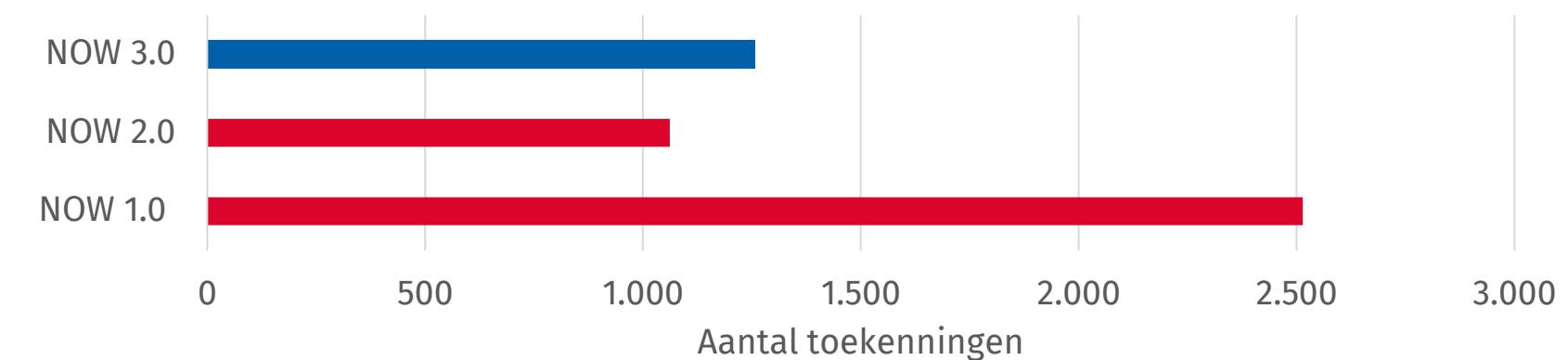
WW-uitkeringen per regio	Stand december 2020	Mutatie t.o.v. november 2020	Mutatie t.o.v. december 2019
Almere	4.879	+2,0%	+41,2%
Dronten	638	+2,4%	+26,1%
Lelystad	1.551	+1,3%	+24,2%
Noordoostpolder	700	-1,3%	+10,6%
Urk	86	0,0%	+59,3%
Zeewolde	402	+2,0%	+18,9%
Totaal Flevoland	8.256	+1,6%	+32,4%

Economische impact

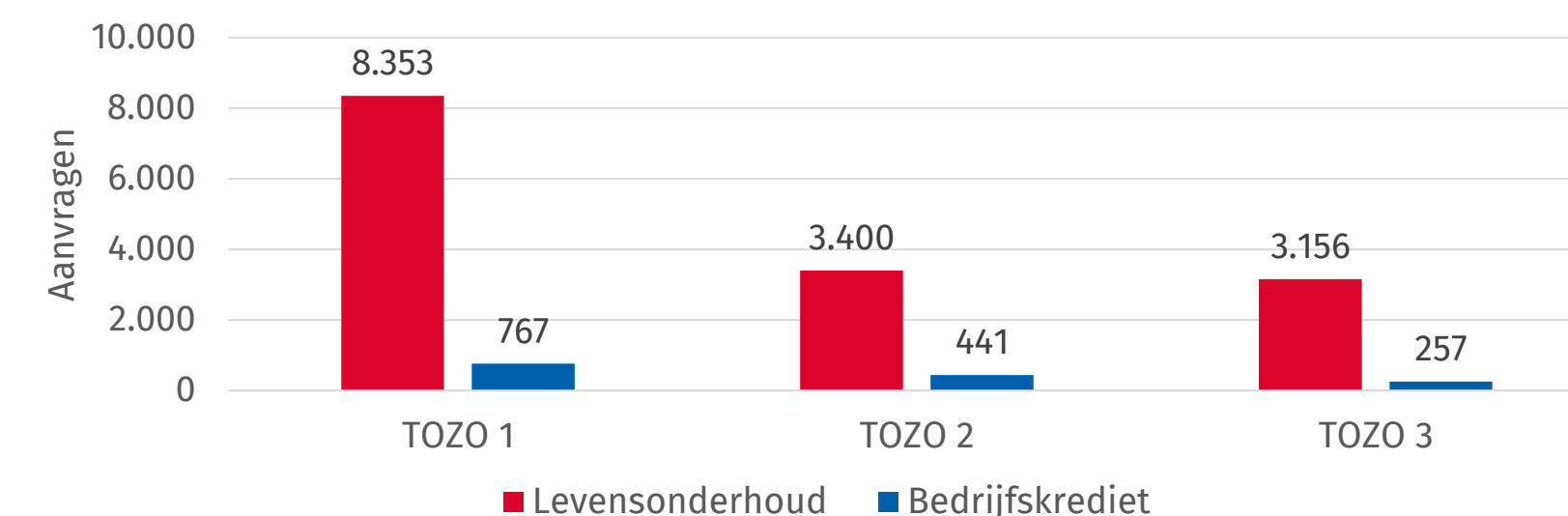
- Volgend op de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) 1.0 en 2.0, is tot 13 december het eerste tijdvak van de NOW 3 opengesteld. Werkgevers konden van 16 november tot en met 13 december een aanvraag indienen voor het eerste tijdvak (1 oktober tot en met 31 december). In totaal zijn in de arbeidsmarktregio Flevoland - het UWV rekent Zeewolde buiten de arbeidsmarktregio Flevoland - tot dusver 1.258 aanvragen voor de NOW 3 toegekend. Het aantal aanvragen is aanzienlijk minder dan bij de NOW 1.0, maar meer dan bij de NOW 2.0. De NOW 3 werd tot dusver voor 17.485 medewerkers aangevraagd. De meeste aanvragen in Flevoland komen vanuit de Detailhandel en de Horeca en catering. Gezamenlijk werd in deze sectoren voor bijna 6.000 werknemers een NOW-3 aanvraag toegekend.
- De subsidieregeling Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) is de opvolger van de TOGS-regeling, en is bedoeld voor mkb-ondernemers en ZZP'ers die door de coronacrisis veel omzet verliezen en daardoor in de problemen komen met het betalen van hun vaste lasten. Ondernemers die voor de TOGS-regeling in aanmerking kwamen, kunnen ook gebruikmaken van de TVL. De regeling is sinds 30 juni opengesteld, en sinds die tijd zijn er vanuit Flevoland 2350 TVL-aanvragen ingediend waarvan er 1906 zijn toegekend² (stand per 19 januari). Uit een analyse van het CBS over de aanvragen t/m 30 september blijkt dat in Flevoland 21% van de aanvragen uit de horeca komt³.
- (Zelfstandig) ondernemers die in zwaar weer zitten door de coronacrisis kunnen bij het Zelfstandigenloket Flevoland een beroep doen op de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO). De oorspronkelijke TOZO (TOZO 1) is verlengd met de TOZO 2, die van 1 juni tot 1 oktober was opengesteld. TOZO 3 is per 1 oktober ingegaan. Voor TOZO 1 geldt dat er in totaal 8.353 aanvragen levensonderhoud zijn ingediend in Flevoland⁴. Bijna 3.000 ondernemers hebben een aanvraag verlenging TOZO 2 gedaan, en er zijn ruim 400 nieuwe aanvragen levensonderhoud. Onder TOZO 3 zijn er tot en met 31 december 3.156 aanvragen levensonderhoud gedaan, en 257 aanvragen bedrijfskrediet.

Aantal NOW-toekenningen in arbeidsmarktregio Flevoland, stand 8-1-2021

Gemeente cijfers per 19-1-2021	Aantal TVL-aanvragen	Aantal toegekende TVL-aanvragen
Almere	1.567	1.261
Dronten	122	99
Lelystad	359	293
Noordoostpolder	166	135
Urk	46	44
Zeewolde	90	74
Totaal Flevoland	2.350	1.906

Aanvragen TOZO 1, 2 en 3, Flevoland, per 31-12-2020

Economische impact

- In Flevoland maakte tot en met 30 september 46% van de bedrijfsvestigingen gebruik van een van de financiële regelingen in verband met de coronacrisis¹. Het gaat hier om bedrijfsvestigingen van 2 of meer werkzame personen, en met financiële regelingen worden de steunmaatregelen bedoeld zoals onder meer de NOW, TOGS, TVL, uitstel van betaling belastingen en de Corona-overbruggingslening. Flevoland ligt met 46% onder het Nederlands gemiddelde (48%). Regio's waarin relatief gezien het meest gebruik werd gemaakt van een van de financiële regelingen zijn Groot-Amsterdam en de regio Haarlem (respectievelijk 57% en 56%). In de provincie Friesland werd relatief het minst gebruik gemaakt van de steunmaatregelen (41%).

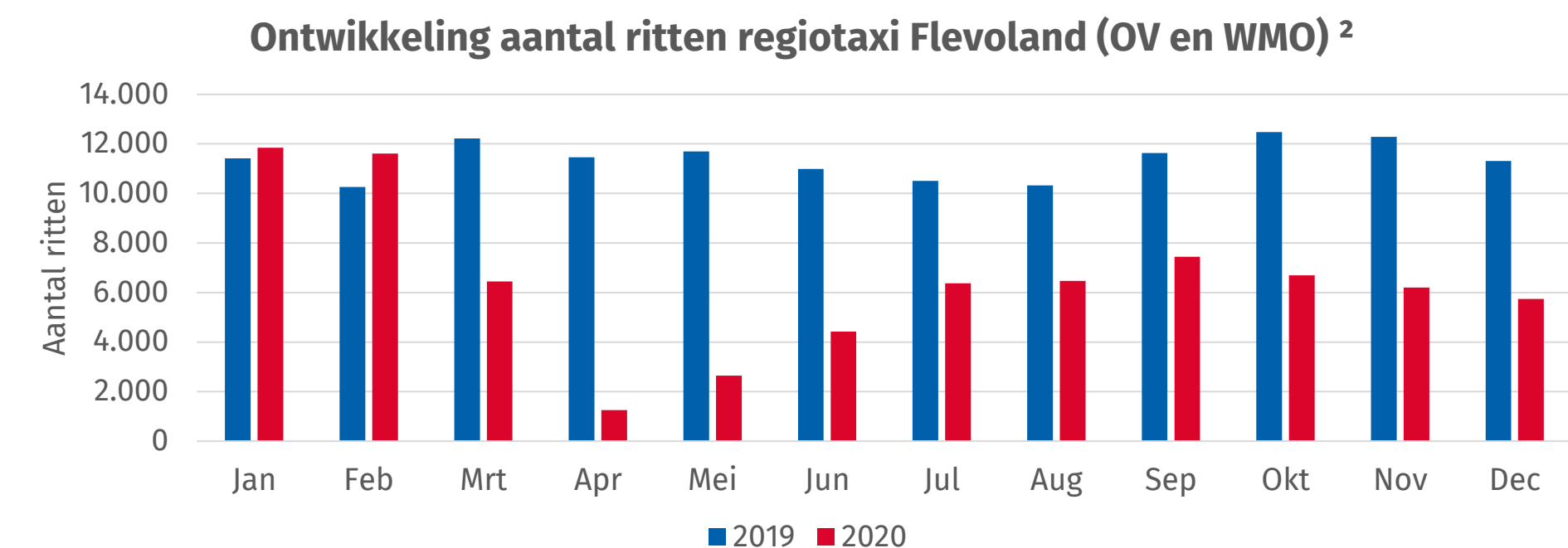
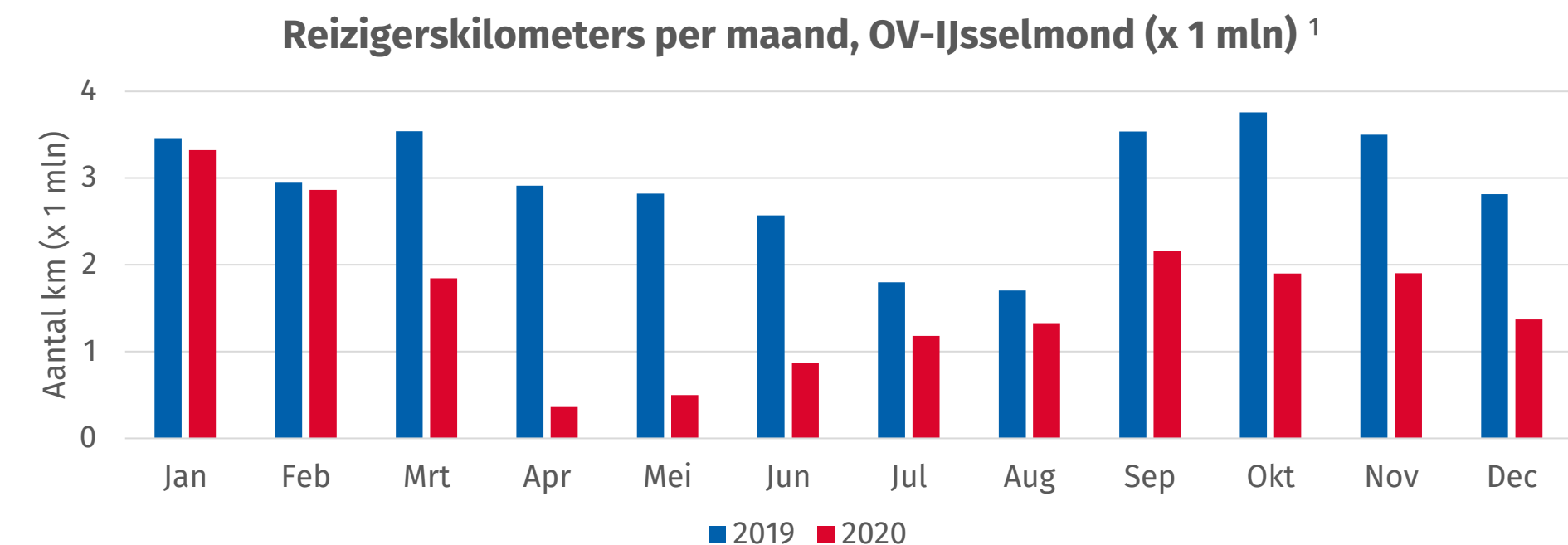
Vooraf bedrijven in de horeca, overige persoonlijke dienstverlening (zoals kappers en schoonheidssalons) en de cultuursector ontvingen steun in de vorm van NOW-I, TOGS of uitstel van belastingbetaling. In de Flevolandse horeca maakte 69% van de bedrijfsvestigingen met meer dan 2 werkzame personen gebruik van een van de financiële regelingen.

Voor de regelingen die nog niet op de vorige pagina's zijn beschreven is hiernaast een overzicht opgenomen van de deelname van Flevolandse bedrijfsvestigingen aan de overige financiële COVID-19 regelingen. Hierin is onder meer te zien dat er 245 vestigingen van Flevolandse bedrijven een beroep hebben gedaan op de tegemoetkoming voor fritesaardappeltelers. Na de provincie Zeeland is Flevoland daarmee de provincie waar de meeste bedrijfsvestigingen gebruik maken van deze regeling.

Vestigingen van bedrijven in Flevoland die gebruik maken van... ¹	Aantal
TOGS (Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren)	4.175
Uitstel belastingbetaling	4.890
BMKB-C (borgstelling BMKB-kredieten)	95
GO-C (Garantie Ondernemersfinanciering)	15
BL-C (Borgstellingskrediet Landbouw)	15
Qredits - Uitstel van aflossing	125
Qredits - Overbruggingskrediet	20
Tegemoetkoming fritesaardappeltelers	245
Tegemoetkoming sierteeltsector	35

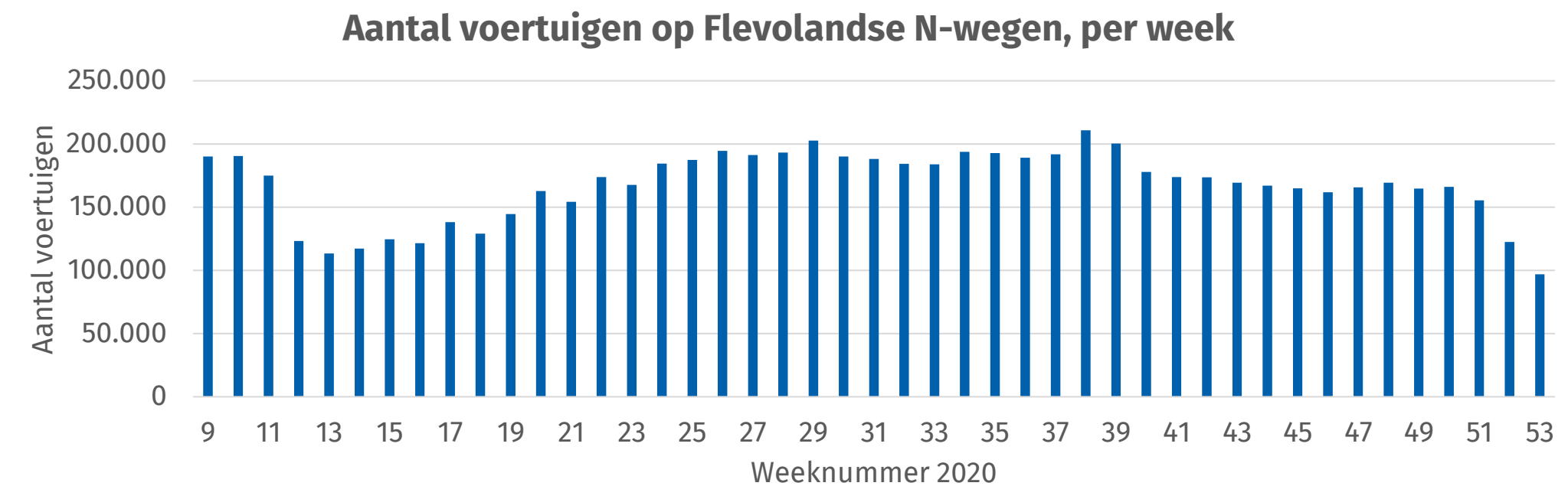

- De lockdown die op 15 december 2020 is ingegaan heeft geleid tot opnieuw een zichtbare daling van het gebruik van het openbaar vervoer. Zagen we in november in het regionale openbaar vervoer in Flevoland een licht herstel van het aantal reizigers, in december is het gebruik weer gedaald tot minder dan 50% ten opzichte van december 2019 (zie grafiek).
- Hierop is besloten om in het busvervoer in Flevoland (concessie IJsselmond) ook na de kerstvakantie de vakantiedienstregeling voort te zetten, in ieder geval tot en met 5 februari. Uitzondering hierop zijn de specifieke scholierenlijnen, die normaliter in de vakanties niet rijden. Om de scholieren in de examenklassen toch de mogelijkheid te geven om naar school te reizen, rijden deze lijnen wel.
- Voor 2020 heeft de Rijksoverheid een beschikbaarheidsvergoeding voor het OV toegezegd van 93% van de door de vervoerder gemaakte kosten. Inmiddels is het gehele proces voor de aanvraag en uitkering van de subsidie afgerond. De vervoerder heeft in de eerste week van 2021 de subsidie ontvangen.
- In de eerste helft van 2021 zal het Rijk het OV blijven steunen. Met de vervoerder is gekeken hoe het OV-aanbod in deze periode beter kan aansluiten op de afnemende reizigersvraag en tegelijkertijd toch de OV-bereikbaarheid te blijven borgen. De plannen zijn al gepresenteerd aan het ROCOV. Eind februari zal Gedeputeerde Staten hierover een besluit nemen.
- Hoe het verder gaat als het OV weer voor iedereen beschikbaar is, is nu nog ongewis. De huidige verwachting is dat pas in 2025 de reizigersaantallen weer op het niveau 2019 zullen liggen. Landelijke werkgroepen werken aan een transitieprogramma. Besluitvorming hierover en over de regionale uitwerking verwachten wij voor de zomer van 2021.
- Het regiotaliervoer blijft beschikbaar. Het ingezette herstel van het aantal ritten per maand sinds de eerste lockdown stakte in oktober. Vanaf oktober zien we als gevolg van de nieuwe coronamaatregelen het aantal ritten elke maand weer verder afnemen². Over heel 2020 bedroeg het aantal ritten iets meer dan de helft (56%) van het aantal ritten in 2019.

Mobiliteit

- Op basis van verkeerstellingen is te zien dat het wegverkeer op Flevolandse N-wegen na het versoepelen van de coronamaatregelen van de eerste intelligente lockdown is toegenomen¹. Na het afkondigen van de contactbeperkende maatregelen in maart nam het wegverkeer initieel flink af, maar vanaf week 26 lag het aantal getelde voertuigen per week weer op een vergelijkbaar niveau als in week 9 en 10 (de pré-corona weken), of zelfs daarboven. Eind september deed de Rijksoverheid opnieuw een dringende oproep om thuis te werken, gevolgd door de strengere coronamaatregelen in oktober. Sinds die tijd zien we dan ook dat het aantal voertuigen op Flevolandse N-wegen weer afneemt. Vanaf november blijft dit min of meer stabiel, en tijdens de kerstvakantie zien we een (logische) afname.

Infrastructurele werken

- De provinciale infrawerken gaan gewoon door. Als gevolg van Corona ontvangen wij signalen dat (onder)aannemers moeite hebben om de bemensing op orde te houden en er derhalve vertragingen kunnen ontstaan.

Als provincie zullen we bij alle projecten soepel omgaan met vertragingen en andere problemen die kunnen ontstaan door de coronacrisis.

- Als opdrachtgever zullen wij alle betalingen zo snel mogelijk doen, om de aannemer zo veel mogelijk tegemoet te komen. Ook aanbestedingen gaan gewoon door, maar ook daar wordt rekening gehouden met de gevolgen van de crisis.

Provincie Flevoland

- De provincie komt instellingen tegemoet als zij als gevolg van de coronacrisis de door de provincie gesubsidieerde activiteiten niet of deels kunnen uitvoeren. Deze algemene beleidslijn heeft betrekking op de Algemene Subsidieverordening Flevoland 2012 voor de jaarschijf 2020 en omvat het volgende:
 - De aan instellingen verleende subsidie voor 2020 wordt niet lager vastgesteld wanneer zij als gevolg van corona-maatregelen de gesubsidieerde activiteiten aantoonbaar niet of slechts deels kunnen uitvoeren en verplichtingen aantoonbaar niet of slechts gedeeltelijk kunnen nakomen;
 - Instellingen kunnen, wanneer zij melden dat zij door het coronavirus in het kader van de uitvoering van de subsidiebeschikking liquiditeitsproblemen hebben, 100 % bevoorschotting ontvangen.

Rijksoverheid

- De rijksoverheid heeft financiële noodmaatregelen getroffen om werkgevers en zelfstandigen te steunen: zie voor meer info <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-per-onderwerp/financiele-regelingen>

Europese Unie

- De provincie volgt de ontwikkelingen in Brussel nauwgezet en beïnvloedt deze waar nodig met onze netwerken.
- Voor de beïnvloeding van Europese herstelplannen maakt de provincie gebruik van het verkregen rapporteurschap in het Europees Comité van de Regio's van gedeputeerde Rijsberman.

Overig

- VNO-NCW en MKB-Nederland hebben een zogenaamde coronacalculator gemaakt, waarmee berekend kan worden hoe coronamaatregelen een onderneming kunnen helpen: <https://www.coronacalculator.nl/>

Financiële perspectief

- Er zijn voor 2021 en de jaren erna veel onzekerheden met betrekking tot het financiële perspectief van de provincie, met name ten aanzien van de inkomsten. Het gaat dan vooral om de accessen van het Provinciefonds (i.v.m. koppeling hiervan aan de rijksuitgaven) en het aantal voertuigen voor de opcenten MRB als gevolg van de gewijzigde economische situatie. Ten aanzien van het Provinciefonds is inmiddels de afspraak gemaakt dat de accessen voor (2020 en) 2021 worden bevroren op het niveau van de meicirculaire 2020. Dit geeft voor de korte termijn enige zekerheid. Voor de jaren na 2021 zal veel afhangen van het beleid van het nieuw te vormen kabinet. De toegenomen risico's en onzekerheden zijn aanleiding geweest om bij de Najaarsnota de weerstandscapaciteit van de provincie te versterken.
- In het overleg (BOFv) tussen Rijk, VNG, IPO en UvW heeft het Rijk aangegeven open te staan voor compensatie van de reële financiële schade die de decentrale overheden lijden vanwege de Coronacrisis. In IPO-verband heeft een inventarisatie van deze schade plaatsgevonden. Deze doet zich vooral voor op de beleidsterreinen Openbaar vervoer, Cultuur en Economie. Voor de compensatie van de schade in het Openbaar vervoer en in de culturele sector zijn inmiddels met het Rijk afspraken gemaakt; deze waren in eerste instantie bedoeld voor 2020, maar door het voortduren van de Coronapandemie zullen vervolgspraken nodig zijn. Op het onderdeel Economie is nog geen duidelijkheid. Uit de nadere uitwerking die nog moet plaatsvinden zal blijken wat exact de financiële gevolgen zullen zijn. Door deze afspraken kunnen de financiële nadelen voor de provincie worden verminderd.
- In de Najaarsnota 2020 waarover Provinciale Staten op 11 november 2020 een besluit hebben genomen is een Coronamaatregelen- en investeringspakket 2021/2022 opgenomen voor een bedrag van circa € 7 mln. dat betrekking heeft op onder andere de beleidsterreinen Economie, Cultuur, Openbaar Vervoer, Verduurzaming, Sport en Krachtige samenleving. Eerder (op 27 mei 2020) is voor maatregelen die op korte termijn nodig werden geacht door Provinciale Staten een Coronanoodfonds van € 4 mln. gevormd. Hiervan is in 2020 voor een bedrag van € 2,84 mln. gebruik gemaakt; het resterende bedrag van € 1,16 mln. is als

gedeeltelijke dekking ingebracht voor het Coronamaatregelen- en investeringspakket in de Najaarsnota. Daarmee zijn de middelen uit het Coronanoodfonds volledig ingezet.

- Zie ook de themapagina's [Economie](#), [Cultuur](#) en [Recreatie, Toerisme en Sport](#).

